

Український ВІСНИК

М. Шелленку

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXVII. № 1-2 (січень) 2020

Зима у гуцульському
присілку Плоці.
Щороку влітку тут
проходить вже традиційний
фестиваль буковинських
українців, організований
СУРом.

Прочитайте:

- ❖ До Дня Соборності України
- ❖ Відзначення 30-річчя заснування Союзу Українців Румунії
- ❖ Нагородження переможців III-го випуску Національного конкурсу «Юні українські таланти Румунії»
- ❖ Пам'яті жертв Голодомору і політичних репресій
- ❖ Фестиваль колядок та щедрівок у Ботошанах
- ❖ Роль народних традицій у розвитку особистості учнів
- ❖ Куток гумориста

ВІТАННЯ З НАГОДИ 30-ліття СОЮЗУ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ

МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ

Панові Миколі Мирославу Петрецькому,
Голові Союзу українців Румунії, депутатові
Парламенту Румунії

Шановний пане Петрецький!

Від імені Міністерства закордонних справ України та від себе особисто хочу щиро привітати Вас і всю українську громаду із 30-річчям Союзу українців Румунії!

За цей час Союз здійснив величезну роботу зі збереження та розвитку національної ідентичності, мови, освіти, традицій та культури румунських українців. Завдяки цьому громада живе повноцінним життям, зокрема, у Румунії відкрито не один пам'ятник відомим діячам України.

Союз українців Румунії активно сприяє зміцненню дружби між нашими двома державами і народами, утверджує імідж України як держави з давньою історією, багатою культурою та чіткими європейськими перспективами. Окремо хочу відзначити Ваші, пане Петрецький, зусилля як депутата парламенту щодо доведення до керівництва та громадськості Румунії правдивої інформації про агресію Росії проти України.

Союз активно діє також на міжнародному рівні у співпраці зі Світовим Конгресом Українців, роблячи таким чином вагомий внесок у консолідацію всього світового українства.

Користуючись нагодою, бажаю Вам особисто, пане Голово, керівникам повітових філій Союзу українців та усій українській громаді Румунії міцного здоров'я, щастя, злагоди, процвітання, а також здійснення всіх планів та задумів.

З повагою
Вадим Пристайко

Шановному пану Миколі Мирославу
Петрецькому
Голові Союзу українців Румунії
Шановним членам Союзу українців
Румунії

Шановний пане Голово та члени Союзу українців Румунії!

Для мене є великою приємністю висловити щирі вітання та найкращі побажання від Світового Конгресу Українців (СКУ) з нагоди 30-літнього ювілею Союзу українців Румунії, що є нашим довголітнім активним членом.

За три десятиліття своєї діяльності Союз українців Румунії здобув заслужений авторитет як на своєму терені, так і за його межами, наполегливо розбудовуючи українське громадське життя, зберігаючи наші національні цінності, насамперед мову, культуру і традиції, та відроджуючи історичну пам'ять українського народу. Важливим напрямком вашої діяльності є підтримка нашої духовної Батьківщини України, яка сьогодні, як ніколи, потребує допомоги світового українства для припинення російської агресії та подальшого реформування і втілення в життя своїх євроінтеграційних і євроатлантичних прагнень.

СКУ вшановує всіх будівничих Союзу українців Румунії та висловлює признання за довголітню плідну співпрацю з СКУ, зокрема її нинішньому голові Миколі Мирославу Петрецькому, а також бажає всьому членству міцного здоров'я, сили та натхнення для майбутньої успішної праці на добро України, Румунії та всієї української спільноти в світі.

З повагою,
Павло Грод
Президент

***

Вітаю і щиро дякую за запрошення взяти участь у такій важливій події – відзначення 30-річчя заснування Союзу українців Румунії.

Вважаю за честь побувати на такому святі і привітати румунських українців. Хочу

зазначити, що я познайомилася з делегацією української громади Румунії, яка взяла участь у Фестивалі «Балтійські зорі» в Ризі. З великою приємністю хотіла б відзначити високий виконавський рівень всіх учасників від вашої організації. Бажала б знову зустрітися з цими колективами та співаками...

Та, на жаль, змушена відмовитися від поїздки на ваш захід, оскільки на цей час вже давно разом з партнерами заплановані інші речі.

Дуже прошу вибачення...

Найближчим часом надішлю відео-привітання.

А наразі щиро бажаю якнайкраще провести заходи на відзначення 30-річчя заснування СУР.

З повагою,
Віра Коник,
віцепрезидент СКУ у Східній Європі

***

Вельмишановні члени Союзу українців Румунії!

Від імені Української Громади Республіки Молдова вітаю Вас та особисто Миколу Мирослава Петрецького, очільника організації, з 30-ю річницею утворення!

З моменту заснування Ваша організація послідовно підтримувала Україну у виборюванні омріяної Незалежності, проводила велику культурно-просвітницьку роботу, навчала молоде покоління українців шанувати мову, традиції та культуру свого народу.

З нагоди Вашого ювілею бажаємо всім здоров'я, мирного неба, достатку вашим родинам, єдності для здійснення шляхетних планів, успіхів в усіх справах, процвітання та невпинного розвитку.

Ми цінуємо наше з вами співробітництво і тривалі партнерські відносини. Сподіваємося на подальшу співпрацю та укріплення дружніх стосунків між українцями Румунії та Молдови!

З повагою,
Віталій Мруг,
Голова Української Громади РМ

РІЗДВЯНІ ПРИВІТАННЯ

Різдвяне привітання Світового Конгресу Українців

Від імені Світового Конгресу Українців хочу щиро привітати всіх українців і друзів України з нашим спільним величним святом – Різдвом Христовим!

Завершуючи 2019 р., ми підсумовуємо нові успіхи СКУ, включно з просуванням величезного економічного потенціалу України під час міжнародних форумів та конференцій у Європі й Північній Америці та першого в історії Українського дня в Берліні, який дав можливість Проводу СКУ порушити пов'язані з Україною питання перед урядовцями, вченими та громадянським суспільством Німеччини.

Зв'язки між Україною та українською ді-

таким чином сприяє зміцненню незалежності та демократію в Україні.

Я переконаний, що разом український народ подолає кожен виклик, який постав перед ним на шляху до повної європейської і євроатлантичної інтеграції, та що на українській землі знову буде мир.

спорою й далі є міцними в спільному завданні відновити територіальну цілісність України, зокрема повернути Крим, припинити російську агресію та забезпечити звільнення всіх незаконно затриманих політичних в'язнів і заручників, а

Коли ми зберемося в цей святковий час у родинному колі, згадаймо у своїх молитвах мужніх воїнів, які на передовій захищають Україну від іноземного агресора, та простягнімо руку допомоги тим, хто продовжує страждати від наслідків цієї несправедливої війни.

Я щиро вдячний за вашу посвяту, відданість і підтримку СКУ та впевнений, що разом, незалежно від країни проживання, – ми будемо й далі розбудовувати сильну українську націю для багатьох наступних поколінь.

Від імені Світового Конгресу Українців та своєї родини, дружини Адріянни і дітей – Романа, Данила, Лариси і Олени, бажаю Вам миру, злагоди, веселого Різдва та щасливого і благополучного Нового року.

Христос рождається!

Славимо Його!

Павло ГРОД
Президент

(Закінчення на 4 стор.)

Виступ на святкуванні 30-річчя заснування СУРу

**Шановний пане голово,
Шановні колеги,
Шановні пані та панове!**

Сьогоднішнє святкування 30-річчя від заснування Союзу українців Румунії є символічним, але й необхідним.

Символічним, тому що ми можемо пов'язати існування Союзу з Грудневою Революцією 1989 року, яка дала свободу громадянам Румунії та відкрила шлях до демократичного устрою. Але будь-яке свято це завжди добрий привід підбити підсумки, нагадати про те, що ми зробили, і які плани маємо на майбутнє.

Моя мета – не вдаватися в деталі історії СУР, але мушу зазначити, що були продуктивні, активні періоди, але бували і періоди застою. Ці коливання в найбільшій мірі залежали від клімату взаємовідносин, від єдності всередині Союзу, якщо можна так сказати. Я думаю, що велика заслуга нинішнього керівництва полягає в тому, що воно підняло проблему внутрішньої єдності щодо пріоритетних питань, синтезуючи її у важливій резолюції, прийнятій Радою в місті Клуж Напока, яка згодом була затверджена як рішення Позачергового З'їзду Союзу Українців Румунії 23 червня 2018 року.

Без усякого перебільшення не можу не відмітити вражаючу зміну стилю нашого нинішнього парламентарія, який докорінно перетворив роль та важливість статусу депутата від СУРу, підняв рівень його престижу не тільки серед колег-парламентаріїв, а й у співпраці з державними органами та установами, і для українського населення Румунії. Депутат української меншини перестав бути декоративною особою, продемонструвавши приклад активного служіння суспільним інтересам меншини, яку він представляє у Румунському Парламенті.

Добре було б, щоб таку зміну ми найближчим часом могли спостерігати і в діяльності місцевих обранців. Місцеві вибори, як то кажуть, стукають у двері. Ось чому це питання треба піднімати якнайшвидше. Давайте скористаємось цією нагодою, подумаємо над цим відтепер.

Основним показником нашого успіху чи невдачі буде кількість обраних місцевих

радників. Якщо будемо мати й сільських голів, заступників сільських голів або повітових радників, тим краще, але справжньою ціллю має бути обрання місцевих радників.

Що саме показує динаміка їх кількості за останні 5 місцевих виборів? У 2000 році СУР мав 26 місцевих радників, у 2004 р. – 20, у 2008 р. – 5 (ви чули добре – 5?), у 2012 р. – 11, а сьогодні – 14. Після поразки у 2008 році ми вступили у висхідний тренд, який повинен радувати, але має вселяти і нам впевне-

ність, що ми можемо повернутися до історичного рекорду, здобутого 20 років тому і навіть перевищити його.

Мій оптимізм ґрунтується на аналізі точних даних. Він заперечує упередження, відповідно до якого успіх залежить насамперед від кількості українського населення у відповідній місцевості. Кількість, звичайно, важлива, але саме найбільш важливою є кількість тих, хто йде на вибори і голосує за кандидата від СУР.

У свою чергу, варіант віддання голосів кандидатам СУРу визначається респектабельністю кандидатів, яких ми пропонуємо. Так пояснюється, чому комуни, які раніше мали місцевих радників СУРу (деякі й 2-ох радників), сьогодні не мають жодного.

Пояснення, що він перейшов до іншої партії не є реальним. Навіть якщо так сталося, це означає, що під час їхнього мандату вони не відчували підтримки від Союзу та з боку колишніх парламентаріїв від СУРу.

Чи знаєте ви, скільки голосів потребує кандидат від СУРу, для того щоб був обраним місцевим радником? Я порівняла голоси, отримані 14 нинішніми радниками, у порівнянні з кількістю етнічних українців у відповідних громадах.

Результати виглядають дуже різними: від 81,15% у Молдові Суліці до 2,73% у Рускові. З 14 обраних радників 7-ом, тобто половині, необхідно було менше 10% голосів від кількості односельчан-українців.

У нас є 24 населених пункти в країні, де кількість українців становить понад 10% від усього місцевого населення. Отже, якщо в цих населених пунктах ми переконаємо одного з 10-ти українців прийти і проголосувати за нас, це означає – щонайменше 24 обраних місцевих радників. Але в 11 населених пунктах наше етнічне населення перевищує половину населення, а в 6-ох – навіть три чверті. Нормально було б, щоб у цих населених пунктах ми мали по 2, відповідно 3 радники, як, наприклад, у комуні Русь-Поляни.

Потенціал залежить не тільки від цифр, але й від вражаючих реалій. У місті Сереті працює технологічний коледж імені Лацку Воде, а в місті Лугож коледж імені Юлії Хашдеу, де вивчається українська рідна мова. Це означає, що там є українські вчителі та українські сім'ї.

Ім відомі докладені зусилля проводом Союзу та нашого парламентарія для забезпечення функціонування цих коледжів. Саме тому вони мали б бути промоторами. Як можливо, щоб у Лугожі не було жодного голосу на двох останніх парламентських виборах, а в Сереті – жодного в цьому тисячолітті? Ймовірно, не було подано жодного списку кандидатів з боку СУР.

Інша незрозуміла річ спостерігається в місті Бая Маре. Кількість українців невелика, за переписом населення зареєстровано всього 153 осіб українського походження, там існує місцева сурівська організація. Чи знаєте ви, скільки голосів отримав там СУР на останніх двох місцевих виборах (2012 та 2016 рр.)? Нуль! Тобто, навіть місцевий лідер не з'явився на виборчих дільницях. Або проголосував проти?

Пробачте мені цю критику і те, що я дещо порушила святковий характер цієї події. Тож повернімося до святкових тем.

Дозвольте оголосити наступне гасло: «Тридцять для Тридцяти». Тобто, щоб у 30 років від заснування Союзу українців Румунії, ми отримали 30 мандатів на місцевих виборах. Йдімо до успіху! Докажимо, що можемо!

Ірина Люба ГОРВАТ,
генеральний секретар СУРу
Фото: Тереза ШЕНДРОЮ

РІЗДВЯНІ ПРИВІТАННЯ

(Продовження з 2 стор.)

**Шановні друзі – українці Румунії,
члени СУРУ**

Дякую за Ваші привітання з нагоди зимових свят та Різдва Христового! Від себе собисто, управи ЦСУН вітаємо Вас також з цими величними святами!

З повагою та щирими побажаннями добра.

Миру та єдності всім нам, українцям, заради майбутнього нашої рідної України, і Божої Благодаті!

З повагою Людмила МЛОШ

***

**Різдвяні Привітання від Конгресу
Українців Канади**

В цю пору року, коли ми збираємося за одним столом з рідними та друзями святкувати Різдво та Новий Рік, Конгрес Українців Канади дякує тисячам волонтерам, які служать нашій громаді по цілій Канаді, нашим щедрим жертводавцям та прихильникам! Ваша постійна підтримка та невтомні зусилля запевнюють що наша громада залишається сильною та об'єднаною.

Ми молимося за наших сестер й братів в Україні й щоб з Новим Роком мир нарешті повернувся до України. Вже шість роки вони хоробро захищають свою Батьківщину від жорстокої російської агресії. Нашим братам й сестрам потрібна наша підтримка й ми надалі будемо їх підтримувати.

Від імені Конгресу Українців Канади, складових організацій, провінційних рад та місцевих відділів, бажаємо Вам та Ваші родини Веселих Різдвяних Свят та Щасливого Нового Року!

Христос Родився! Славім Його!

Олександра ХИЧІЙ,
національний президент
Конгресу Українців Канади

***

Шановні друзі!

Від імені Світового Конгресу Українських Молодіжних організацій (СКУМО) дозвольте привітати Вас з Новим роком та Різдрвом Христовим! Бажаємо міцного здоров'я, щастя, натхнення в роботі та успіхів у всіх добрих починаннях, та надії на краще майбутнє. Хай Новий рік принесе добробут та благополуччя в вашій сім'ї, мир та затишок у ваш дім та радість у ваші родини.

Також хочемо подякувати всіх хто був разом з нами у цьому році та разом з

СКУМО долучився до розбудови українського молодіжного руху та підтримки незалежності та демократії в Україні. Сподіваюсь що наша співпраця продовжиться і в наступному 2020 році.

Дмитро ЛЕКАРЦЕВ,
Президент СКУМО

***

**Голові Союзу українців Румунії
п. Миколі Мирославу Петрецькому**

Шановний пане Голово!

Прийміть найщиріші вітання з Різдрвом Христовим та Новим 2020 роком!

Нехай ці світлі дні сповнять Вас радістю, принесуть мир і злагоду, добробут і затишок. Бажаю всім міцного здоров'я, щастя, успіху, здійснення мрій та сподівань. Щасливого Різдрва та веселого Нового року!

З повагою

Денис ШМИГАЛЬ

Голова Івано-Франківської
обласної державної адміністрації

***

Дорогі українці, шановні колеги надсилаю Вам вітання з Різдрвом Христовим від Української Громади Іспанії за права, честь і гідність українців.

З повагою,
Юрій ЧОПІК

***

Шановний пан Миколо Петрецький!

Сердечно вітаю Вас і очолюваний Вами колектив з Новим роком та Різдрвом Христовим!

*Дай Боже Вам любові і тепла,
Добра в сім'ї і затишку в оселі,
Щоб щастя світла музика текла
В різдвяні свята, щедрі і веселі!*

*Хай здійснює бажання рік Новий,
Хай вся родина Ваша процвітає,
З чудовим святом, радості і мрій
Я щиро і сердечно Вас вітаю!*

Бажаю міцного здоров'я, життєвих гараздів, родинного благополуччя, наснаги і оптимізму.

Нехай Новий рік стане для Вас щасливим, радісним, багатим на успіхи, творчі звершення.

Хай сіється вчасно і родиться рясно, щастя і добра Вам на многії та благії літа.

З повагою,
Голови Рахівської районної ради
В.І. ЛАН

***

«З Новин роком, в добрий час та з Різдрвом вітаєм вас, щастя, миру вам й добра і дожити літ до ста!

Радісних різдвяних свят та щасливого Нового року, сердечно бажаю
Степан БУЧУТА

ДО ДНЯ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ

Щороку 22 січня у день проголошення Акта Злуки Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки Україна відзначає День Соборності. Офіційно в Україні свято встановлено Указом Президента України «Про День соборності України» від 21 січня 1999 року № 42/99. 30 грудня 2011 року Указом Президента України день було перейменовано у «День Соборності та Свободи України». 13 листопада 2014 року Указом Президента України свято було відновлено як День Соборності.

Акт Злуки став історичним об'єднанням українських земель в одній державі. Він увінчав соборницькі прагнення українців обох частин України – Наддніпрянщини та Наддністрянщини – щонайменше з середини XIX століття. Це була основоположна подія для українського державотворення.

24 серпня 1991 року позачергова сесія Верховної Ради УРСР ухвалила Акт проголошення незалежності України. Його підтримали українці на Всеукраїнському референдумі 1 грудня 1991 року. Ця подія стала відправною точкою для відліку історії сучасної Української державності.

Утім, історики цілком справедливо відзначають, що 24 серпня 1991 року насправді відбулося відновлення державної незалежності України. Вперше у XX столітті українська незалежність була проголошена 22 січня 1918 року IV Універсалом Української Центральної Ради, а вже за рік (22 січня 1919 року) на Софійському майдані в Києві відбулася не менш вагома подія – об'єднання Української Народної Республіки (далі – УНР) і Західноукраїнської Народної Республіки (далі – ЗУНР) в одну державу. Внаслідок невдач Української революції 1917–1921 року державність зберегти не вдалося. І як результат, упродовж XX століття українці змушені були кількаразово відновлювати її в боротьбі.

За часів радянського тоталітарного режиму проголошення незалежності УНР і День Соборності не відзначалися. Зі встановленням радянської влади всі українські свята були витіснені з суспільного простору.

Перше по справжньому масштабне відзначення свята Соборності відбулося 22 січня 1939 року в Карпатській Україні в місті Хусті. Таким чином закарпатці нагадали про волю українців, висловлену на з'їзді Всенародних зборів у Хусті 21 січня 1919 року про приєднання Закарпаття до Української Народної Республіки зі столицею в Києві. Це була не просто маніфестація, а найбільша за 20 років перебування краю у складі Чехословаччини демонстрація українців за участю понад 30 тисяч осіб, що з'їхалися до столиці Карпатської України.

У 71-у річницю Акта Злуки (22 січня 1990 року) в Україні відбулася одна з найбільших у Центрально-Східній Європі масових акцій – «живий ланцюг» як символ єдності східних і західних земель України. Понад мільйон людей, узявши за руки, створили безперервний ланцюг від Івано-Франківська через Львів до Києва. Акція засвідчила, що українці подолали страх перед комуністичною партією і готові протистояти тоталітарному режимові. 26 років тому ця подія стала провісником падіння СРСР і відновлення незалежної України.

Історична довідка

Ідея соборності для українців завжди була актуальною та наріжною.

Підтвердження розуміння українським народом єдності – незалежно від політичних кордонів, які розділяли нашу територію, – можна знайти у різних епохах. Так, наприклад, у «Топографічному описі Харківського намісництва», виданому в 1788 році, йдеться про народ, що проживає у трьох державах: Російській імперії (Лівобережжя і Слобожанщина), Речі Посполитій (Правобережжя) та в монархії Габсбургів (Галичина, Буковина і Закарпаття). У «Топографічному описі...» про українців йдеться: «...Коли вони збираються для поклоніння в Київ зі Сходу від Волги і Дону, із Заходу з Галичини і Лодомерії і ближче до Києва прилеглих місць, дивляться один на одного не як на іншомовних, але як на представників єдиного роду... всі ці розпорошені земляки і донині зберігають синівську повагу до матері своїх давніх країв міста Києва».

Прагнення до ідеалу монолітності народу, його об'єднання в соборній державі було притаманне різним національним рухам Європи. Хрестоматійні приклади втілення цього взірця – об'єднання Німеччини й Італії у XIX столітті. Італійці навіть запровадили поняття для опису політичної програми об'єднання різних народів – іредентизм.

Український національний рух виступив із програмою іредентизму під час «Весни народів» 1848–1849 років – серії революцій, які прокотилися Європою від Франції до Валахії. Перша українська політична організація Головна Руська Рада, що постала у Львові, взяла активну участь у цих подіях. У маніфесті 10 травня 1848 року вона задекларувала: «Ми Русини Галицькі належимо до великого руського народу, котрий одним говорить язиком і 15 мільйонів виносить, з котрого пілтреття мільона землю Галицьку замешкує». Серед збережених матеріалів Головної Руської Ради є анонімна стаття, в якій зазначається: «Від Тиси за Карпатами, по обидва боки від Дністра і Дніпра аж до берегів Дону розкинулися поселення одного слов'янського народу, чисельність котрого досягає 15 мільйонів. Тому при-

#УкраїнаЄдина

На прохання Світового Конгресу Українців Голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький, головні редактори та редактори сурівських газет і журналів, а також співробітники адміністративного департаменту СУР долучилися до флешмобу з нагоди Дня Соборності України 22 січня. День Соборності є однією з найважливіших дат в історії українського державотворення. 22 січня 1919 року на Софійській площі у Києві відбулося офіційне проголошення Акта Злуки Української Народної Республіки із Західно-Українською Народною Республікою в Соборну Україну.

значенням такого великого народу не може бути, щоб у Європі займати побічне становище, щоб підпорядковуватись іншому».

З другої половини XIX століття українська політична єдність (соборність) стала одним із провідних мотивів декларацій та діяльності національного руху по обидва боки від Збруча. Після 1865 року у версії пісні на слова наддніпрянця Павла Чубинського та музику галичанина Михайла Вербицького (саме вона пізніше стала основою гімну України) з'явилися такі слова:

*«Станем, браття, в бій кривавий від Сяну до Дону,
В ріднім краю панувати не дамо нікому».*

Створена у 1891 році в Полтаві таємна студентська організація «Братство тарасівців» проголошувала у програмі: «Самостійна суверенна Україна: соборна й неподільна, від Сяну по Кубань, від Карпат до Кавказ». Пізніше гасло «Одна, єдина, нероздільна, вільна, самостійна Україна від Карпатів аж по Кавказ» використав Микола Міхновський у брошурі «Самостійна Україна» (1905). У 1895-му галичанин Юліан Бачинський у книзі «Ukraina Irredenta» проголосив: «Україна для себе! От і її ключ. Вільна, велика, незалежна політично самостійна Україна – одна нероздільна від Сяну по Кавказ – от її стяг!».

На практиці ідея соборності виражалася у співпраці українців-підданих різних держав. У 1870-х–1890-х роках із Російської імперії до Австро-Угорщини приїздили працювати Михайло Драгоманов, Пантелеймон Куліш, Михайло Грушевський. Там вони реалізовували таланти та задавали інтелектуальний імпульс життю української громади. 1906 року Михайло Грушевський писав: «За останніх двадцять або двадцять п'ять літ суспільність галицька привикла бачити й уявляти собі Галичину як духовий і культурний центр української землі, як ту духову фабрику, де виковується українська культура для цілої соборної України».

Перша світова війна, Лютнева революція 1917 року та розпад Австро-Угорщини восени 1918-го наблизили втілення ідеалу соборності. /.../

Процес об'єднання двох українських республік – УНР і ЗУНР – почався невдовзі після встановлення української влади у Східній Галичині, і ще до того, як Директорія УНР переможно увійшла до Києва. 1 грудня 1918 року на залізничній станції у Фастові представники ЗУНР і Директорії підписали «Передвступний договір» (тобто попередній чи прелімінарний). Статті угоди констатували, непохитний намір ЗУНР «злитися в найкоротшім часі в одну велику державу з Українською Народною Республікою». Зі свого боку, УНР проголошувала, що вона дає згоду «прийняти всю територію і населення Західно-Української Народної Республіки як складову частину державної цілості в Українську Народну Республіку». Договір підписали: від УНР – Володимир Винниченко, Симон Петлюра, Федір Швець, Панас Андрієвський, від ЗУНР – Лонгин Цегельський і Дмитро Левицький.

Передвступний договір ратифікували 3 січня 1919 року на першому засіданні Української Національної Ради – керівного органу ЗУНР. Для урочистого проголошення цієї Ухвали та завершення юридичного оформлен-

Від ПОСОЛЬСТВА УКРАЇНИ В РУМУНІЇ
(Закінчення на 6 стор.)

ДО ДНЯ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ

(Продовження з 5 стор.)

ня об'єднання двох республік до Києва було від-
ряджено представницьку делегацію на чолі з
віце-президентом УНРади Львом Бачинським.

22 січня 1919 року, в першу річницю проголо-
шення незалежності УНР, в Києві на Софійській
площі відбулися урочисті збори. На них проголо-
сили Універсал Директорії Української Народної
Республіки про злуку із Західноукраїнською
Народною Республікою. О 12-й годині розпо-
чалася церемонія проголошення Акта Злуки.
Урочистості почалися промовою голови делега-
ції ЗУНР Льва Бачинського, потім Лонгин Цегель-
ський зачитав вірчу Грамоту УНРади і Ради дер-
жавних секретарів ЗУНР до Директорії. У зачита-
ному на зборах «Універсалі соборності», зокрема,
відзначалося: «Однині воєдино зливаються сто-
літтями одірвані одна від одної частини єдиної
України – Західноукраїнська Народна Республіка
(Галичина, Буковина, Угорська Русь) і Над-
дніпрянська Велика Україна. Здійснились віко-
вічні мрії, якими жили і за які умирили кращі сини
України. Однині є єдина незалежна Українська
Народна Республіка».

Після цього Лев Бачинський вручив грамоту
Голові Директорії Володимирові Винниченку.
Прийнявши її, він привітав делегацію західних
українців короткою промовою, в якій підкреслив
історичне значення Акта Злуки.

Наступного дня, 23 січня 1919 року, в примі-
щенні київського Оперного театру (сучасна
Національна опера України) Трудовий Конгрес
України обговорив згадані документи і схвалив їх.
Ратифікувавши таким чином Універсал Дирек-
торії, Конгрес надав йому законного юридичного
характеру. Президента УНРади Євгена Петру-

шевича незабаром обрали до складу Директорії.
ЗУНР після об'єднання з УНР змінила назву на
Західна область Української Народної Республіки
(ЗО УНР). Розпочалася активна співпраця між
обома державними утвореннями в економічній,
військовій та культурних сферах.

Ідея соборності охопила українців у найвідда-
леніших куточках їх проживання. Відголоском
історичного руху до Злуки на Закарпатті стали
Всенародні збори у Хусті 21 січня 1919 року, які
постановили об'єднати Карпатську Україну з
Українською Народною Республікою зі столицею
в Києві.

Однак через низку причин об'єднання УНР і
ЗУНР в одну державу не було доведено до
завершення. Продовжували існувати два окремі
уряди, дві армії. Республіки фактично перебува-
ли у конфедеративних відносинах. Відмінні гео-
політичні інтереси та цілі, зрештою, призвели до
розвалу соборного фронту Української революції
пізньої осені 1919 року.

Тим не менше, Акт Злуки став символом і
легендою для наступних поколінь борців за
Україну. Після проголошення об'єднання УНР і
ЗУНР 22 січня 1919 року питання цілісності укра-
їнської нації в українській політичній думці вже
ніколи не ставилося під сумнів. Упродовж бага-
тьох десятиліть Акт залишався символом віри,
ідейним імперативом боротьби за незалежну,
соборну державу.

22 січня 1939 року ювілей Злуки голосно від-
значили в автономній Карпатській Україні. Це
була не просто маніфестація, а найбільша за 20
років перебування краю у складі Чехословаць-
чини демонстрація українців. У ній взяли участь
понад 30 тисяч осіб, що зі'їхалися до Хуста – сто-
лицю Карпатської України. Український націона-

лістичний рух проголосив метою створення
Української самостійної соборної держави
(УССД). Старе гасло «від Сяну по Кавказ», про-
голошене Юліаном Бачинським, увійшло до слів
Маршу українських націоналістів (гімну ОУН),
написаного в 1929 році Олексою Бабієм. 24 сер-
пня 2018 року адаптований до сучасних україн-
ських умов варіант пісні став Маршем україн-
ської армії:

«Веде нас в бій борців упавших слава.

Для нас закон найвищий і наказ:

«Соборна Українська держава –

Вільна й міцна, від Сяну по Кавказ»

1990 року українська патріотична громад-
ськість із нагоди 71-ї річниці проголошення Акта
Злуки УНР та ЗУНР утворила між Івано-Фран-
ківськом і Києвом живий ланцюг єднання. При-
кладом тієї «Української хвилі» стала акція жите-
лів країн Балтії «Балтійський шлях». Наша акція
стала знаком ушанування подій Української
революції. Кількість учасників акції достеменно
невідомо. Різні джерела називають від 500 тисяч
до трьох мільйонів людей, які взяли за руки та
створили безперервний ланцюг від Києва через
Львів до Івано-Франківська. Акція стала провіс-
ником майбутнього падіння СРСР і постанови
незалежності України.

Пам'ять про існування власної держави у
1917–1921 роках стала одним із наріжних каме-
нів формування модерної національної ідентич-
ності українців, надихала на продовження виз-
вольної боротьби. Зрештою вона завершилася
відновленням незалежності у 1991 році. Через
сторіччя після проголошення Акта Злуки на
Софійському майдані соборність залишається
на порядку денному національних завдань.
Відновлення соборності відбудеться після деоку-
пації Криму й окремих районів Донецької і Луган-
ської областей.

ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ГОЛОДОМОРУ І ПОЛІТИЧНИХ РЕПРЕСІЙ

*«Багато світових жахить пов'язано з тоталітаризмом. Сталінський тоталітарний ре-
жим намагався знищити українську державу та
нашу націю. Але ми вистояли, бо сильні духом.
Ми ніколи не повинні забувати про ті страшні
події, які, без сумніву, є найбільшою трагедією в
українській історії».*

В четверту суботу листопада щорічно україн-
ці з України та країн, де проживає українська ді-
аспора і не тільки, вшановують пам'ять жертв
Голодомору 1932-33 років. Жалобні заходи тра-
диційно відбуваються у 32 країнах світу у зв'язку
з 86-ми роковинами Голодомору – геноциду
українського народу

Пам'ятні заходи до 86 роковин геноциду про-
ходили у філіях Союзу українців Румунії в День
пам'яті жертв Голодомору і політичних репресій
під гаслом «Пам'ять, що рятує: голоси правди» .
Значення гасла пояснив заступник голови

злочин і про боротьбу. Це голоси людей правди
і тих хто вистояв, кого не зламав Голодомор. І
сьогодні ці голоси правди нагадують нам, що
народ який вистояв у Голодоморі, уже ніщо і
ніхто зламати не зможе».

24 листопада 2019 року Яською філією Союзу
Українців Румунії було проведено тематичний
вечір вшанування пам'яті жертв Голодомору
1933-32 років.

Жалобний захід «Пам'ять, що рятує: голоси
правди», проведений в клубі лікарів м. Яси, став
наступним традиційним заходом, організованим
Союзом Українців Румунії протягом уже багатьох
років . Захід було розпочато хвилиною мовчання
з метою вшанувати усіх не відспіваних й не опла-
каних жертв.

Голова Яської філії Союзу Українців Румунії
Віктор Григорчук представив доповідь на тему
Голодомору.

З словом до учасників заходу звернулися
дрд. філологічного факультету Університету ім.
Александрю Іоана Кузи Наталія Бурджуа, яський
режисер Овідіу Лазар, радник Петру Ротар.

Наприкінці заходу почесні гості, члени нашої
громади, запрошені, учнівська та студентська
молодь мали змогу переглянути фото та відеома-
теріали про причини, перебіг і наслідки штучного
масового голоду, що спричинив загибель мільйонів
українців, свідчення очевидців тих страшних
подій, та книговиставку про Голодомор.

На завершення жалобного заходу голова
Яської філії Союзу закликав учасників заходу,
кожного року в четверту суботу листопада від-
значати цей день, брати участь у заходах, які
будуть організовані нашою філією та запалювати
свічки або лампадки у себе у домі, вшанував-
ши таким чином пам'ять жертв геноциду укра-
їнського народу.

Довідково:

Як відомо, у 1917–1921 українці відродили
власну державність. Українська Революція не
лише повернула нашу батьківщину на мапу

світу. Нова держава задекларувала демокра-
тичний лад та дотримання основних прав і
свобод людини. З перших днів Українська
Народна Республіка протистояла російській
інформаційній та військовій агресії. Втім війна
більшовиків проти України не завершилася із
падінням державності.

Вже через десятиліття більшовики завда-
дуть остаточного, на їх думку, удару по окупо-
ваній Україні. В Інституті національної пам'яті
пояснюють: насильницьке вилучення продо-
вольства, блокада сіл та цілих районів, заборо-
на виїзду за межі охопленої голодом України,
репресії – все це мало знищити українське праг-
нення незалежності й самих українців.

«Голодомор – це помста за свободу. Укра-
їнців карали смертю за здобуту незалежність
від імперії. Геноцид знищив ключові свободи:
мільйони позбавлені життя, в країну повернено
рабство – селянам обмежили пересування і віді-
брали паспорти, колгоспи застосовували при-
мусову працю, люди не могли сподіватися на
недоторканість житла, не мали свободи релігії,
їх обмежили в культурних правах. Але режим не
зумів досягнути головного – Україну не злама-
ли. І свою незалежність ми змогли підтвердити
вже 1991 року», – говорить Володимир В'ятро-
вич історик, голова Українського інституту
національної пам'яті.

Віктор ГРИГОРЧУК
Голова Яської філії
Союзу Українців Румунії

Фото автора

Українського інституту національної пам'яті
Володимир Тилищак: «Проект «Пам'ять, що
рятує: голоси правди» – це спроба почути ці
голоси, власне, лише окремі голоси із мільйонів,
що розкривають різні аспекти Голодомору, а
разом створюють загальну картину цього зло-
чину комуністичного режиму. Голоси про роз-
куркулення та колективізацію, стратегії вижи-
вання та людяність у нелюдний час, про
страждання та скорботу, страх та надію, про

НАГОРОДЖЕННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ III-го ВИПУСКУ НАЦІОНАЛЬНОГО КОНКУРСУ «ЮНІ УКРАЇНСЬКІ ТАЛАНТИ РУМУНІЇ»

У п'ятницю 13 грудня 2019 р. у фестивальному залі Сігетського українського ліцею імені Тараса Шевченка відбулося врочисте преміювання переможців III-го випуску Національного конкурсу «Юні українські таланти Румунії».

Цей конкурс був запропонований 2016 року Комісією з питань культури Союзу українців Румунії, до якої входили: Михайло Трайста (голова), Анна Самбор (заступник голови), Іван Кідещук (секретар), Георгіє Мунтяну та Анна Берей (члени комісії), підтриманий головою СУР, депутатом Миколою Мирославом Петрецьким і ухвалений Радою Союзу українців Румунії.

Метою та основними завданнями цього конкурсу є відродження, збереження і розвиток української культури в Румунії, знайомство з юними талантами, встановлення творчих контактів між учасниками, обмін досвідом роботи і створення умов для підтримки та розвитку дитячої та юнацької творчості.

Конкурс проводився у 4-х вікових категоріях: I категорія 6-9 / років 0-4 класи; II категорія 10-13 років / 5-8 класи; III категорія 14-17 років; / 9-12 класи; IV категорія 18-30 років / студенти та молодь.

I в трьох номінаціях: Література (поезія, коротка проза та есе); Живопис (класичний живопис: пейзаж, портрет, натюрморт, акварельний живопис, жанрова картина, езотерика, естетика ню, оголена натура, анімалістика, архітектурний живопис), експериментальний живопис та графіка. Музика (вокал: солісти, дуети, естрадний вокал, народний вокал, академічний вокал, джазовий вокал; інструментальна музика: скрипка, віолончель, баян, акордеон, гітара, фортепіано, духові інструменти; оригінальне мистецтво: художнє читання, естрадні мініатюри і т. ін.) Конкурсні твори оцінювали комісії за десятибальною шкалою і за результатами голосування журі був складений рейтинг конкурсантів і

розподілені місця в кожній номінації і по вікових групах. Остаточний склад конкурсних комісій (журі) був затверджений Комісією з питань культури Союзу українців Румунії за 10 днів до початку Фестивалю-конкурсу.

Були встановлені переможці.

У літературній секції перше місце зайняли: Касіян Мачока (перша вікова група), Кріна Челенюк та Анна Шойман (друга вікова група), Степан К.Д. Трайста та Алекс Остепок (третья вікова група), Кріна Грін (четверта вікова група); друге місце зайняли: Крістіна Галас (перша вікова група), Жесіка Білчек та Наташа Шойман (друга вікова група), а третє місце зайняла Деніса Козачук (третья вікова група).

У секції музики та драматичного читання перше місце зайняли: Сіміна Колопельник (перша вікова група), Кріна Челенюк (друга вікова група), Марія Ніцу (третья вікова група), Даріус Фера (скрипка), студентки Сара Марта Дяк та Пауліна Каїл /драматичне читання); друге місце зайняли: Франческа Журавле (перша вікова група), Джорджіана Туня і Александру Тацюк (друга вікова група), Іріна Пінтя (третья вікова група); третє місце зайняли: Теодора Петрашку (перша вікова група), Біянка Кіфа (друга вікова група), також відзнаками були нагороджені: Доріна Білан, Андрея Шофінец, Делія Ковачі, Дарія Тюк (друга вікова група).

У секції живопису перше місце зайняли: Анна Кашек, Сімона Колопельник, Аїда Шімота (перша вікова група), Амалія Пасенчук (друга вікова група), Динуц Шелевер (третья вікова група), а також Андрея Ясіновська та Габрієла Горбан (писанкарство); друге місце зайняли: Сара Галас (перша вікова група), Андрея Мирза (друга вікова група), Джеаміна Албічук (третья вікова група); третє місце зайняли: Наталія Гуменюк (перша вікова група), Андрея Ціпля (друга вікова група), а також відзнаками були нагороджені: Алексан-

дра Штець, Софі Юрча, Овідіу Меланчук, Алеся Гоменюк (перша вікова група), Лаура Садовек, Ралука Шофінец, Лариса Лантя, Габрієл Кобзюк, Теодора Бурла, Ніколає Бутнару, Лаура Івановіч, Анка Маг'яр, Аліна Ковач (друга вікова група).

Переможці були нагороджені грамотами, книгами, виданими Союзом українців Румунії, та грошовими преміями.

На врочистому преміюванні переможців III-го випуску Національного конкурсу «Юні українські таланти Румунії» були присутні голова Марамороської філії СУР Мирослав Петрецький, заступники голови СУР Анна Самбор та Василь

Пасенчук, інспектор з української мови Марамороського шкільного інспекторату Мар'яна Доброцька, директор українського ліцею ім. Тараса Шевченка Василь Куриляк, директор школи села Верхня Рівна Лоредана Лушкан та директор школи села Ремети Марія Штефан, викладачі, учні батьки, журналісти місцевих публікацій та національних телебачень (клузького та бухарестського). Високоповажні особи у своїх вітальних промовах підкреслили вагомість конкурсу і привітали переможців, всіх учасників та організаторів. Прикрасили урочистість преміювання виступи шкільних хорів керованих Джетою Петрецькою, Кривлянського артистичного ансамблю СУР, та виступи переможців зі секції музики.

Накінєць хочу висловити подяку голові Марамороської повітової організації СУР Мирославу Петрецькому та голові Сучавської повітової організації СУР інспектору Іллі Савчуку за їхню підтримку і внесок в організацію цієї події. Честь і хвала вам, панове! Також хочу висловити подяку членам конкурсних комісій, членам Ради Союзу українців Румунії і, не в останню чергу, всім учасникам.

Михайло ТРАЙСТА

Фото автора

ПАНІ КЛАУДІНА ЧИТАЄ НАШУ УКРАЇНСЬКУ ПРЕСУ

Пані Клаудіна Григораш була колись дуже доброю вчителькою у Негостинській школі. Вона пенсіонерка від 1992 року. Вийшла на пенсію десь у 54 роки, разом з своєю подругою Гинцею і з проф. Дмитром Куявою, котрих уже нема межі нами. Пані Клаудіні вже 82 роки але, як кажуть, ще бігає навкруг своєї хати.

Син і дочка мають грижу за свою маму. Тепер, коли крепка зима, дочка Мірела, професор географії у Серетському ліцеї, взяла маму до себе перезимувати. Я говорю часто по телефону з Клаудіною, бо ми обидві були колеги у Негостинській школі. Вона вчителька, а я вихователька. Дуже добрі приятельки ми, обидві тепер на пенсії, у нас є часу, не біжимо на роботу, на уроки. Пані Клаудіна дуже любить читати українську пресу. Вона закінчила педагогічну школу у місті Сереті 1956 р., так званий дефінітиват і другий педагогічний ступінь здала у місті Сігеті. Вона розповідала мені, що на цій екзамені було 20 вчителів із Сучавського повіту, котрі були добре підготовлені, дуже любили свою професію. Вчителька Клаудіна Григораш так чекає українську пресу – як каня води. Я дуже, рада, що вона завжди питає, коли приходить українська преса, бо вже дуже хоче читати. Вона читає і румунську пресу, але хоче доказати, що наша рідна мова дуже гарна, і не треба її ніколи забувати.

Учителька Клаудіна, так як всі знають і кажуть, навчала дітей 38 років, скільки служила в школі. Через її руки перейшло багато учнів, котрі і тепер

не забувають свою учительку. Вона була 4 роки вчителькою мого меншого сина, і я їй дуже дякую. А тепер її дочка Мірела є класним керівником моїх внучок, котрі вже в X-му класі в Серетському ліцеї. Дякую їй за нашу дружбу, за те, що ми дуже гарно дружимо. Багато здоров'я бажаю і дуже довгої пенсії Клаудіні.

Феліція ГРИГОРАШ

Фото авторки

Бухарест, 18-19 грудня 2019

Ідея заснування СУРу зародилась у редакції тодішнього українського часопису «Новий вік», у бурхливі дні так званої Грудневої революції 1989-го року, редакція в якій співпрацювали Михайло Михайлюк та Іван Ковач, а Микола Корсюк працював у видавництві «Критеріон». Вони скоро підхопили ідею заснування української організації, пристосовуючи негайно навіть і Статут, запозичений від мадярів. На початку 1990-го року приєднався Степан Ткачук, складено було перший список з 60 членів, занесено документи до юридичного відділу Суду першого сектору Бухаресту та отримано юридичний статус Союзу Українців Румунії. Деталі можна знайти у публіцистиці засновників та на сайті СУРу.

Тридцять років існування означає шлях до періоду повної зрілості, основаної на потужному резервуарі духовних та фізичних ресурсів, втілений сьогодні у значний культурний скарб та вагомий матеріальні засоби – центральна домівка СУРу в Бухаресті, повітові домівки, музичні інструменти, костюми самодіяльних гуртків, тощо. За приклад наведемо нашу українську літературу – одна з найкращих в діаспорі, якщо не найкраща – хореографічні колективи, хори та вокальні гуртки, інструментальні групи, солісти, декламатори, носії народної культури, котрі виявляють свої артистичні здібності у фестивалях, конкурсах, олімпіадах з української мови, різних формах плекання народних традицій, звичаїв та обрядодіянь. Не можна не додати те, що вивчають українську мову, як предмет, учні шкіл у поселеннях, де проживають компактно українці, функціонують український ліцей, ім. Тараса Шевченка, на Мараморощині в Сігету-Мармаціей, відділ української мови у коледжі «Лацку Воде» м. Серету на Сучавщині, і три відділи української мови та літератури, один при Бухарестському Університеті, другий при Університеті «Бабеш Бойой» м. Клуж-Напока і третій при Університеті «Штефан чел Маре» м. Сучави. Існують також групи навчання української мови у школах або ліцеях поселень, де проживає менша чисельність українців.

Третя, після мадярів та ромів, за чисельністю українська етнотеншина в Румунії може посылатись на родових пра-пращурів сивої давнини, яка історично сягає у вимірах простору і часу високо розвинутої культури енеоліту, названою фахівцями Трипілля-Кукутень (VI-III тис. до н.е.), проходить через античне пересування народів, потім через заснування початкових форм державності Середньовіччя (князівства, воєводства), через період змагань між імперіями і наближається до часів заснування республік.

Представлена сьогодні Союзом Українців

Румунії, українська меншина розгортає плідні культурні відносини як з материковою Україною, так і з українськими організаціями чи їхніми організаційними структурами багатьох країн. СУР є членом Світового Конгресу Українців, членом Координаційної Ради Українців Європи, Товариства Зв'язку України з Діаспорою «Україна-Світ».

Відзначення 30-ти років існування СУРу напрошувалось на урочисту подію не тільки з точки зору ювілейної дати, а головню з точки зору чіткого визначення **місця української етнотеншини Румунії в контексті румунської національної культури та української культури в світі зокрема, і ролі нашої провідної структури у діяннях збереження етноідентичності, просування та збагачення надбаного духовного скарбу.**

Третій після Степана Ткачука та Степана Бучути, нинішній голова Союзу Українців Румунії і депутат від української меншини в Парламенті

Румунії, **Микола Мирослав Петрецький** та його організаторська команда надали відповідної уваги як місцю проведення цього справжнього нашого буттєвого свята – пишній Гранд Готель РІН – так і формі розгортання урочистостей – без стола президії, вітальні слова у виді дружнього рівноправного діалогу, глибоко-емоційні свідчення-уточнення про нелегкі початки з сторони одного із засновників, Михайла Михайлюка, та перших членів СУРу Івана Ребошапки та Корнелія Ірода, представлення, наповнене щирістю та оптимізмом наших дванадцяти повітових філій їхніми сьогоднішніми головами: Гаврило Миколайчук – Арад, Михайло Трайста – Бухарест, Віктор Семчук – Ботошани, Вікентій Миколайчук – Галац, Іван Лібер – Караш Северін, Іван Гербіль – Клуж, Мирослав Петрецький – Мараморощина, Ілля Савчук – Сучава, Ірина Люба Горват – Сату Маре, заступник голови Тіміської філії Юрія Глеби, Дмитро Черненко – Тульча та Віктор Григорчук – Яси.

Концерт, присвячений відзначенню 30-ти років існування СУРу, вшанували, по-перше, як годиться у

передоднях Різдвяних свят, діти однієї з початкових шкіл з Мараморощини під наставництвом учительки Джети Петрецької, та однієї з Сучавщини під наставництвом учительки Христини Кідеші. Щедрий Дід Корочун угостив діточок солодкими святковими подарунками.

Продовжували ювілейний концерт найкращі та найвідоміші українські – вокальні колективи, ансамблі українських танців, інструментальні формації, солісти – запрошені, по-одному, оргкомітетом з чотирьох зон Румунії, де проживає компактно вагома чисельність українців: Мараморощина, Буковина, Банати і Тульча.

Не подаємо повністю вітальні слова тільки тому, що вимір сторінкового простору УВ не дозволяє цього. Окреме видання діянь цієї особливої події, напевне, створить цю можливість. Але, згідно з обіцяним наміром, подамо селективно саме ті фрагменти, в котрих промовники виявляють місце та роль СУРу у національній культурі та у міжнародних відносинах Румунії з Україною й іншими державами.

Привітавши щиросердечно гостей та учасників тридцятирічного ювілею Союзу Українців Румунії, голова та депутат від української меншини в Парламенті Румунії **МИКОЛА МИРОСЛАВ ПЕТРЕЦЬКИЙ**, підкресливши честь, котру надали високоповажні гості – представники політичних, дипломатичних, адміністративних та культурних установ бути разом на цьому великому святі українства в Румунії, та вклонившись перед засновниками СУРу, перед їхньою подвижницькою працею початкової нелегкої дороги, висловив заповітний висновок: **«Потрібно всім нам усвідомити назавжди, що надбаний нашими попередниками культурний скарб завдячується нашій єдності, співпраці та взаємопорозумінню, цінності на котрих і сьогоднішній провід буде оснóвувати свою діяльність».**

Заступник голови Палати Депутатів Румунії **ФЛОРІН ЙОРДАКЕ** пояснює свою присутність поруч з українцями – учасниками цього ювілейного заходу, двома мотивами: По-перше – з особливої поваги до свого колеги-депутата Миколи Петрецького, котрий зміло захищає інтереси українців у Румунії, а по-друге – поздоровити СУР за високі досягнення у збереженні українських духовних цінностей та інтегруванні їх в цінності румунської національної культури. Уточняє додатково: **«Ви, українці, є достойним прикладом для всіх етнотеншин в Румунії з приводу організаційної структури, просування проєктів, у центрі яких знаходиться збереження та удосконалення рідної мови, збагачення культурної спадщини».**

Голова Парламентської групи етнічних меншин **ВАРУЖАН ПАМБУКЧІЯН**, акцентуючи на ролі попередників, ставить запитання, яке, чомусь настійливо, повторюють певні прихильники глобалізму: **Якого значення має національна ідентичність у нинішньому вільному світі? Але подає і слушну відповідь: Вчені дійшли висновку, що рушійною силою еволюції складових всесвіту, зокрема людського, є різноманітність. Збережемо її, будемо еволюціонувати!..**

Державний секретар у Міністерстві культури **ІРИНА КАЖАЛ** звертається до аудиторії слова

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

(Закінчення на 9 стор.)

СОЮЗ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ ВІДСВЯТКУВАВ СВОЄ 30-ЛІТТЯ

Ювілейну дату, 30-ліття від часу свого заснування, відсвяткував у Бухаресті Союз Українців Румунії (СУР), складова організація Європейського Конгресу Українців. Представники філій СУРу з усієї країни, делеговані місцевими громадами на це важливе відзначення, зібралися 19 грудня 2019 року в чудовій залі готелю Рін Бухарест, щоб ще раз засвідчити свою єдність, свою самобутність, своє розмаїття. Представницька делегація від уряду Румунії, міністерств та відомств, депутати місцевих рад, серед яких чисельні представники українського походження, інших нацменшин країни, гості з України та закордону, підтверджували урочистість події та наголошували на особливості української національної спільноти Румунії.

Від імені Управи Європейського Конгресу Українців (ЕКУ) українську громаду Румунії привітала членкиня Ради директорів Світового Конгресу Українців (СКУ), голова Асоціації української діаспори в Греції «Українсько-Грецька Думка» Галина Маслюк. У своєму зверненні Галина Маслюк передала вітання українцям від новообраного на початку грудня в Празі голови ЕКУ, члена правління «Української ініціативи в Чеській Республіці», Богдана Райчинця. «70-ть років тому наші батьки і діди зібралися у Великобританії і об'єдналися в Європейський Конгрес Українців з тим, щоб мати один спільний голос, щоб зберегти свою самоідентичність, щоб доносити до народів Європи правду про Україну та випробування, що випали на долю українського народу в ХХ столітті, – зазначила Галина Маслюк, звертаючись до переповненої аудиторії. Сьогодні ваш голова, голова СУРу Микола Мирослав Петрецький є членом нової управи ЕКУ, і безпосередньо впливатиме на розвиток української спільноти на європейських теренах. І це надзвичайно важливо. Сьогодні українці Румунії є прикладом однієї із найуспішніших громад, і це завдяки сприятливому законодавству вашої країни по відношенню до нацменшин. Від імені новообраного проводу ЕКУ хотіли би висловити особливу вдячність уряду вашої країни, широко представленого сьогодні на цьому урочистому зібранні.

Хотіли би подякувати також вам усім, що так ревно, з покоління в покоління, зберігаєте та плекаєте свою мову, культуру та традиції, ваш досвід є безцін-

ним скарбом для нас усіх і, особливо, для молодих громад в Європі. Сьогодні Україна, можливо, ще не є такою, якою ми би хотіли її бачити, її державності все ще існує загроза. Тим важливішою і вагомішою стає ваша і наша спільна праця в утвердженні української нації поза межами Української держави, – додала на закінчення пані Маслюк».

Святковість і гарна організація заходу впадали в око найменшими добре продуманими дрібницями. Особливо зворушливими були виступи "ветеранів" СУРу, людей, яким належала ініціатива та створення організації в ті ще досить складні та неоднозначні часи. У своїй статті, опублікованій в часописі Союзу Українців Румунії «Український вісник» (№ 23-24 за грудень 2019 року. Рік видання XXVI) під назвою «До 30-річчя заснування Союзу Українців Румунії. Яким був початок» український поет, прозаїк, літературний критик, головний редактор цього часопису Михайло Михайлюк, звертаючись до подій тридцятирічної давності, зокрема, пише: «Дотримуючись правди і справедливості, мушу сказати, що все почалося у перші дні після повалення чаушівської диктатури в редакції газети «Новий вік», а ініціаторами заснування української організації були троє письменників – Микола Корсюк (редактор у видавництві «Критеріон», Михайло Михайлюк і Іван Ковач. Співучасниками ініціативи були також працівники газети Юлій Лазарчук, Іван Мойсюк, Ірина Петрецька-Ковач і Тереза Шендрою». А також: «...Як нам усім відомо, свідомі українці, які проживали у Бухаресті до Грудневої Революції 1989 р., зібралися 28 грудня і проголосили створення незалежної української організації в Румунії під назвою Союз Українців Румунії. За тодішнім законом, щоб створити неурядову організацію, до суду, окрім інших документів, потрібно було подати список засновників. Честь їм і слава за їхній добрий вчинок, за те, що посприяли згуртуванню українців Румунії в офіційну організацію.

Важливим моментом для українства Румунії став виступ по центральному телебаченню Степана Ткачука (український громадський діяч у Румунії, поет, перекладач, член Національної спілки письменників України, перший голова СУР. Відійшов у вічність у 2005 р.), в якому він висвітлював мету Союзу Українців Румунії – неурядової, неконфесійної і неприбуткової організації, яка має основним завданням захист прав осіб, що належать до української меншини, збереження прав та утвердження їх етнічної, мовної, культурної та релігійної ідентичності, відродження та формування національної свідомості, боротьбу за об'єднання українців Румунії, захист індивідуальних та колективних прав членів організації і зміцнення румунсько-українського співробітництва».

Показово, що не зважаючи на всі труднощі, Союз Українців Румунії невпинно розвивається і міцніє, кількість його осередків у всіх чотирьох основних регіонах українських поселень в країні збільшується. Окрім центральних філій та місцевих осередків у рамках СУРу діють Організація українських жінок Румунії (ОУЖР) і Організація української молоді Румунії (ОУМР).

Доказом позитивної динаміки розвитку української меншини країни стали чудові виступи дитячих та юнацьких колективів, які вражали не тільки барвистими строями, але й майстерним виконанням. У цієї громади все добре, на теренах Румунії українці живуть самобутнім колоритним життям, зберігаючи та плекаючи здорове коріння свого родового дерева.

Галина МАСЛЮК

ВІДЗНАЧЕННЯ 30-РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ СОЮЗУ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ

(Продовження з 8 стор.)

ми «дорогі мої українці» та висловлює відчуття, що, працюючи з представниками етнomenшин, їхня єдність додає вагомості впевненості у просуванні мажорних проектів розвитку культури в Румунії і однією з головних повинностей Міністерства культури є затримання та залучення етнomenшин до своїх проектів, тому що вони творчо сприяють розвитку румунської національної культури.

Радник у Міністерстві освіти ЕЛЬВІРА КОДРЯ поділяє погляд багатьох учених-мовознавців, котрі сходяться у висновку, що українська мова – це Богом бережена, найкрасивіша і наймиліша мова, звідки випливає і наш святий обов'язок не тільки святкувати її та вшановувати, а насамперед постійно її вивчати, вживати і вдосконалювати, робити це не тільки в школі, але і вдома, у церкві, у культурному домі, у повсякденному житті. СУР був, є і повинен бути невичерпним живущим джерелом розвитку української культури в Румунії.

Міністр-радник у Посольстві України в Румунії ЄВГЕН ЛЕВИЦЬКИЙ поздоровляє українство Румунії з нагоди цього особливого свята – вшанування 30-річчя від дня народження СУРу та читає вітальний лист Міністра Закордонних Справ України, в якому високоякісно оцінено

роботу зроблену Союзом Українців Румунії, період в котрому українська меншина розвинула найплідніші культурні, і не тільки, відносини з Україною.

Член Президії СКУ, академік **ВІКТОР ФІЛІПЧУК**, пригадуючи учасникам ювілейного відзначення про віхові напрямки по яких пішли обидва народи після 1989-го року, про повернення цим народам свободи та фундаментальних прав, особливо для етнomenшин право на етноїдентичність, застерігає на болючу ситуацію українського народу: **Війна, що точиться на сході України – це не війна для загарбання певної території, це війна для знищення українства, знищення української мови, культури, історії, національної пам'яті.**

Голова секретаріату Товариства «Україна – Світ» **АЛЛА КИНДЗЕРА** висловлює свою гордість та радість від того, що Товариство, яке представляє, співпрацює з Союзом Українців Румунії від самого його заснування, що 90% з членів провідних структур вважає своїми давніми друзями, а вони представляють українські організації тому, що це найсвідоміші, найщиріші з українців, котрим громади довірили діяння плепати рідну мову, зберігати і збагачувати звичаї, традиції та обрядовість

***

Тільки з технічних причин опинились ми в незмозі передати помисли, оцінення та пам'ятні висловлення всіх промовців, за що вибачаємось. Але з них подаємо, принаймні, три неймовірно повчальні висновки:

Наскільки більше етнomenшин містить і шанує народ певної держави, настільки більше дружніх держав/народів здобуває в світі!

Вагомість місця та ролі СУРу впливає з того, що українська культура в Румунії є складовою і румунської культури, і складовою української в цілому, а обидві є складові світової культури!

Українці чи інші етноїндивіди відзначаються в Румунії значним внеском і в галузях румунської науки, мистецтва, техніки або різновидного фаху, факт що зміцнює взаємовідносини та взаємоповагу між мажоритарною складовою народу та етнomenшиною.

Фестиваль колядок та щедрівок у Ботошанах

Новий рік завжди пов'язаний із мріями про краще, а Різдво Христове є нагодою побажати один одному щастя-здоров'я, многая літ та усіляких статків у родині. У колядках і щедрівках втілюється одвічний потяг людей до щастя, добра, краси, високої моралі, достатку. В період різдвяних свят доброю традицією для сурівців стало проведення місцевих, регіональних та і національного фестивалів колядок та щедрівок «З Різдвом Христовим!». Метою заходів є відродження та популяризація давніх звичаїв, які відображають колорит краю, адже скільки народів – стільки й колядок, і кожна з них – неповторна та єднає сучасне з минулим.

Христос ся рождає! Славимо Його! Саме такими словами вітали один одного учасники XV випуску фестивалю колядок та щедрівок, який відбувся 27 грудня в центральній парку міста Ботошани. Присутніх привітав голова Ботошанської філії Союзу українців Румунії Віктор Семчук із Різдвом Христовим та побажав здоров'я, Божої благодаті та миру, злагоди в родинях. Святокове дійство проходило за участю представників органів виконавчої влади, громадськості суміжних сіл та міста Ботошани, а також гостей з України. Ініціатором і куратором заходу є Союз українців Румунії та Ботошанська філія СУРУ

Після офіційної частини відомі хоріві та вокальні колективи виконали різні музичні твори, серед яких особливе місце посіли колядки і щедрівки – невід'ємна частина святкування Різдва Христового та Нового Року.

Відкрив фестиваль дитячий фольклорний ансамбль «Молоді гуцули» із Вишавської Долини Мараморського повіту /керівник Марія Папарига/ у виконанні якого прозвучали давні колядки: **Нині настала дивна новина, Нині нам ся зявила, Вефлієм, Вінчужання, E seara crăciunului.**

Дальше милували слух народні, церковні, аматорські колядки у виконанні народного гуртка «Вербиченька» із села Стирча Глибоцького району Чернівецької області /керівник Марина Ярчук/ такі як: **Алелуй, Адаме, Нова радість стала.**

У виконанні гуртка «Біла Роза» із села Летя Тулчанського повіту /керівник Максим Іван/, прозвучали колядки, що передалися нам від попередніх поколінь, і сучасні: **Як уродилось, Присвята Варвара, На Сіонській горі та Galbenă gutuie.**

Урочисто, піднесено, велично і натхненно звучали колядки у виконанні ансамблю «Вишиванка» із села Старий Волчинець Глибоцького району Чернівецької області, /керівник О.В.Белон/: **Нова радість стала, Свята Варвара, Ой сів Христос вечорати.**

На завершення фестивалю до учасників і присутніх звернулися гості з України. Це голова/староста села Старий Волчинець пан Остафічук Петро Радулович, мер села Стирч пані Будей Наталія Василівна та мер із Глибоки пан Ванзуряк Григорій Степанович, які у своїх виступах побажали усім присутнім міцного здоров'я, миру, благополуччя, злагоди і добра в домівках. Гості з України відмітили надзвичайно важливу роль фестивалю у відродженні національних традицій. Його мета благородна – пригадати та відтворити давню традицію колядок. Цей фестиваль щороку набиратиме обертів, і це дозволить відродити багато народних традицій, обрядів, а ще віднайти у невичерпній скарбниці українського мистецтва маловідомі колядки та щедрівки.

З вітальним словом виступив також і заступник голови Союзу українців Румунії Віктор Григорчук, який підкреслив значення Різдва Христового в житті кожної людини, побажавши: «Нехай в цих колядках, які ми сьогодні почуємо, Господь буде серед нас. Нехай в наших домівках завжди буде світло і затишно. Нехай всі біди обходять нас стороною, а любов примножується в наших серцях. Світле свято Різдва Христового нехай дарує нам диво і вміння радіти, а всім нам бажано не забувати, кого і як ми святкуємо в ці дні!»

Виступи колективів подарували гарний настрій глядачам. Кожна колядка та щедрівка супроводжувалися гучними оваціями в залі готелю першого дня фестивалю, але і другого дня на сцені, у центральному парку міста. Організатори фестивалю, досягли своєї мети – представити багату українську

культуру, продовжити традиції давнини, які з покоління в покоління віддають шану великому святу, та побажали зустрітися у наступному році.

Свято зібрало багатьох жителів ботошанського повіту. Люди вітали один одного з різдвяними та новорічними святами, а колядки та щедрівки лунали в цей день особливо урочисто. Вражала їх різноманітність, тішили мелодії та щирі віншування зі сцени. Усе це створювало доброзичливу атмосферу та додавало різдвяного настрою. Українське вбрання, театралізовані дійства з елементами народних традицій та символ Різдва – віфлеємська зірка, створили неповторний колорит свята

Гарний настрій, приємні емоції та враження – така атмосфера дійства. Всі учасники та глядачі дійства отримали подяку від організаторів, а подарунками для них були прекрасні колядки та щедрівки учасників фестивалю, виконані у кращих споконвічних традиціях, які наповнили різдвяною радістю серця присутніх на фестивалі

Зі святом! Усім добра від Різдва і до Різдва!

Примітка:

«У ці дні ми згадуємо епохальні події, які відбулися багато століть назад. Незважаючи на те, що деякі вважають Христа Спасителя тільки історичним персонажем, деякі пророком, але все людство визнає, що дві тисячі років тому почалася нова ера. Сьогоднішнє свято почасти має своє місце в історії, але воно ніколи не закінчується. Коли людина приходить до Христа, коли вона усвідомлює, що Ісус Христос – його особистий Спаситель, Месія і Господь, а потім усвідомлює, що без Нього людина вже жити не може! Нічого в нашому житті просто так не відбувається. Кожна людина шукає розради для себе, для свого серця, для своєї душі, людина шукає спокою і бажає знайти той блаженний стан, який тільки можна знайти в Богові. Наше серце – це Віфлеємські ясла, наше серце – це річка Йордан, наше серце – це Гріб, в якому було покладено Христа, наше серце – це місце, де знаходиться Вічний Бог! Змінюються часи, і в наших серцях можуть виникати сумніви, нерозуміння, смуток, але відповіді на всі свої життєві питання ми повинні шукати в Євангелії! Це допоможе нам зрозуміти і знайти сенс нашого життя, і в цьому хай допоможе і зміцнить усіх нас Господь!»

Віктор ГРИГОРЧУК
Заступник голови СУРУ
Фото автора

ФЕСТИВАЛЬ-КОНКУРС МИСТЕЦТВ «ЮНІ УКРАЇНСЬКІ ТАЛАНТИ РУМУНІЇ»

Союз українців Румунії організовує IV-ий випуск Фестивалю-конкурсу «Юні українські таланти Румунії»

МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ФЕСТИВАЛЮ-КОНКУРСУ:

Відродження, збереження і розвиток української культури в Румунії.

Виявлення юних талантів, встановлення творчих контактів між учасниками, обмін досвідом.

Створення умов для підтримки та розвитку дитячої та юнацької творчості.

ВІКОВІ КАТЕГОРІЇ:

I категорія – 6-9 років / 0-4 класи;

II категорія – 10-13 років / 5-8 класи;

III категорія – 14-17 років / 9-12 класи;

IV категорія – 18-30 років / студенти та українська молодь Румунії.

НОМІНАЦІЇ:

Література:

1. поезія (2-4 поезії);
2. коротка проза (2-4 сторінки);
3. есе (2-4 сторінки).

Тексти на конкурс подаються на аркушах формату А4, надруковані шрифтом Times New Roman розміром 14 пунктів з міжрядковим інтервалом 1,5 пункти. Розмір віршованого тексту повинен бути не більше однієї сторінки.

Живопис:

1. Класичний живопис: пейзаж, портрет, натюрморт, акварельний живопис, жанрова картина, езотерика, естетика ню (оголена натура), анімалістика, архітектурний живопис (2-4 роботи).

2. Експериментальний живопис: пейзаж, портрет, натюрморт, акварельний живопис, жанрова картина, езотерика, естетика ню (оголена

натура), анімалістика, архітектурний живопис (2-4 роботи).

3. Графіка (2-4 роботи).

Всі роботи повинні мати етикетку-опис: прізвище, ім'я автора (співавтор); назва твору; техніка створення; розмір (висота x ширина); дата створення.

Вокальне мистецтво

1. Солісти, дуети: естрадний вокал; народний вокал; академічний вокал; джазовий вокал.

2. Інструментальна музика: скрипка, віолончель, баян, акордеон, гітара, фортепіано, духові інструменти.

3. Оригінальне мистецтво: художнє читання, естрадні мініатюри і т. ін.

Перевага віддається майстрам української літератури (проза, поезія, уривки з вистав).

Для участі записи подаються на цифрових носіях (USB флеш-накопичувачі, CD-диски), чи висилаються в електронному форматі. Цифрові носії повинні містити тільки 2 конкурсних треки, обов'язково української пісні чи інструментальної музики.

Просимо всіх бажаючих взяти участь у конкурсі надсилати оригінали чи копії робіт з поміткою «Pentru concurs» на адресу: Uniunea Ucrainenilor din România, str. Radu Popescu, nr. 15, sect 1, București, а також і в електронному вигляді (e-mail: trona2007@gmail.com), до 15 червня 2020 р.

НАГОРОДЖЕННЯ:

Найвища нагорода – Кубок Гран-прі фестивалю, диплом Гран-прі фестивалю та грошова премія.

Перші місця будуть нагороджені Іменними кубками фестивалю, дипломами та грошовими преміями.

Другі та Треті місця будуть нагороджені дипломами та медалями фестивалю і грошовими преміями.

Усі учасники отримають грамоту за участь у

ОГОЛОШЕННЯ

Оголошуємо про відкриття нової рубрики, присвяченої українській освіті в Румунії, розробленої Ельвірою Кодря. Нова рубрика має на меті стати орієнтиром для учнів, батьків та вчителів та поєднати інформацію щодо нормативних актів та законодавчих новин у галузі освіти з інформацією про діяльність, що проводиться в рамках навчально-виховного процесу у школах з вивченням рідної української мови або у школах з викладанням українською рідною мовою, у доступному просторі для всіх читачів. Ще однією несподіванкою нової рубрики є той факт, що в ній може поширюватися інформація про заслуги учнів та викладачів чи представницька діяльність шкіл щодо зміцнення статусу та престижу української мови в Румунії. Але в тому числі і про територіальні проблеми також можна повідомляти. Сподіваючись на гарну співпрацю, чекаємо пропозицій від читачів.

фестивалі та 3 книги, видані Союзом українців Румунії.

Конкурсні твори оцінює журі (письменники, художники, артисти, діячі культури і мистецтв) за 10-бальною шкалою, на основі результатів голосування журі складається рейтинг і розподіляються місця в кожній номінації, а також по вікових категоріях.

Остаточний склад журі затверджується Комісією з питань культури Союзу українців Румунії за 10 днів до початку Фестивалю-конкурсу.

Рішення журі оформляються у вигляді протоколу, є остаточними і оскарженню не підлягають. Переможці конкурсу беруть участь у гала-концерті.

Питання з проведення фестивалю-конкурсу надсилайте на адресу trona2007@gmail.com

Телефони оргкомітету 021 222 07 37; 0751 109 169 (контактна особа – Михайло Трайста).

МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ КОЛЯДОК ТА ЗИМОВИХ ОБРЯДІВ У СІГЕТІ

Кожного року в місті Сігету Мармаціей відбувається фестиваль колядок і зимових українських обрядів. Цьогорічний випуск дебютував 11 січня у Православній українській церкві, звідки учасники пройшлися парадом по головній трасі міста аж до Музичної школи імені Джордже Енеску, де представили колядки, різдвяні та новорічні звичаї.

XXVII-ий випуск Міжнародного фестивалю колядок та зимових обрядів українців Румунії організовується кожного року Мараморською філією СуР на чолі з головою організації Мирославом Петрецьким, разом із головами місцевих сурівських організацій.

На цей раз зійшлося багато колядників та вертепів із різних повітових філій українців, що проживають на території Румунії, а також гості з України. Маємо честь перелічити насамперед групи колядників та вертепи, які приїхали з України, а це гурт Мар'яна Гаденка, народного артиста України, гурт «Тисяночка» – Буштино, гурт «Лісоруб» та «Баранки»-Великий Бичків, колядники з Верховини.

На сцені виступили гості з України й групи колядників з населених пунктів Румунії, де проживає компактно і менш компактно українська меншина: Арад, Ботошани, Караш-Северін, Клуж, Сату Маре, Сучава, Тіміш, Тулча та, звісно, Марамуреш. Велике число віфлаємів та колядників прибуло на фестиваль з Мараморського повіту: хор Мараморської філії, великобичківські колядники, колядники з Рускови, церковний хор Української Православної

Церкви міста Сігета, першокласники школи з Вишньої Рівни, вокальний гурт традиційної музики з Вишньої Рівни, колядники з Кривого, з Луга над Тисою, Полянські колядники, з Вишавської Долини, Баранки та вокальний гурт з села Кричунова, з Красного, селища Коштиля, із сіл Реміт та Бистрого.

На Міжнародному фестивалі колядок та зимових обрядів українців взяли участь голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький, посол України в Румунії Олександр Баньков, радник Українського Православного Віка-

ріату священник Микола Лаурук, представник Міської Ради міста Сігету Мармаціей, радник Данієла Оніца-Івашку, перший заступник голови Верховинського району Івано-Франківської області Ярослав Скуматчук, голова Мараморської Філії СуР Мирослав Петрецький, голови сурівських повітових та місцевих організацій, священники, директори шкіл, учні та їхні родичі.

Ціль фестивалю це збереження та просування зимових традиційних обрядів українців, що проживають на території Румунії і тих, які проживають в Україні.

«Традиція – це історія... Було б самогубством, якби народ відкидав свою історію, так само самогубством було б відкидання своїх рідних, споконвічних традицій» – Митрополит Іларіон.

Народні обрядові традиції дуже стійкі в Україні і за її межами, в діаспорі.

«Небо і земля
Нині торжествують,
Ангели, люде
Весело празнують.»

Ярослава ШТЕЛЯК
кореспондент
Фото авторки

РОЛЬ НАРОДНИХ ТРАДИЦІЙ У РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ УЧНІВ

Кожна нація, кожен народ, навіть кожна соціальна група має свої звичаї, що виробилися протягом багатьох століть і освячені віками. Народні звичаї охоплюють усі ділянки громадського, родинного і суспільного життя. Звичаї, як і мова, виробилися протягом усього довгого життя і розвитку кожного народу та об'єднують окремих людей в один народ, в одну націю.

В усіх народів світу існує повір'я, що той хто забув звичаї своїх батьків, карається людьми і Богом. Він блукає по світі, як блудний син, і ніде не може знайти собі притулку та пристановища, бо він загублений для свого народу.

Румунські письменники Міхай Емінеску та Йон Славич, маючи на увазі народні традиції, заявляли що «народи складаються із живих людей, які не померають тоді, коли віддають свій дух, але коли відрікаються від законів, вірування, звичаїв, моральних обрядів, на основі яких вони створені та були святими для батьків, дідів і прадідів.»

Адже так повелося в історії людства, що кожен народ від покоління до покоління передає свій суспільний та соціальний досвід, духовне багатство як спадок старшого покоління молодшому. Саме так створюється історія матеріальної і духовної культури нації, народу, формується його самосвідомість.

За Аристотелем держава виростає з сім'ї, яка є першим видом спілкування людей. Етнопедогогіка кожного народу йде від діда-прадіда, батька-матері, від серця й щедрої душі, від доброзичливих людських стосунків. Головна особливість її полягає в тому, що виховання проходить у контексті життя народу, сім'ї невимушено, просто, природно.

Тарас Шевченко, звертаючись до України, як до матері, що вічно страждає, запитується: «Чи ти рано до схід сонця Богу не молилась? Чи ти діточок непевних звичаю не вчила?» Як бачимо з цих слів Шевченка, не вчити своїх дітей звичаїв — це такий же великий гріх для матері, як і гріх не молитися Богові.

Виховання дітей на основі народних традицій продовжується у школі, інститут через який протягом років проходить практично

все населення країни, незалежно від соціального статусу, національності, віросповідання. Також, школа вважається і духовно-моральним явищем.

В.О. Сухомлинський впевнений, що вихователь є творцем людської душі, плугатарем

і сіячем, він формує уявлення про **щастя**. Якщо йому не вдалося посіяти справді людське **насіння** щастя, то в душі може утвердитися інша святиня. Він називав народні традиції «живим, вічним джерелом педагогічної мудрості», «зосередженням духовного життя народу».

Народ завжди виступає вихователем молодшого покоління, а виховання при цьому набуває народного характеру. Засвоєні і примножені не одним поколінням, відшліфовані тисячолітнім досвідом, народні традиції та обрядовість несуть у собі духовні та моральні цінності, що мають велике значення для сучасної системи виховання. Тут закладені мудра народна філософія, моральні заповіді, норми поведінки.

Румунський письменник Йон Крянге стверджував, що фольклор «своім теплим гуманним змістом, багатством ідей та етичних цінностей знаходить сильний відгук у душі людей, допомагає їм дійти щедрішими та мудрішими».

Отже, виховання учнів на морально-побутових традиціях народу передбачає формування навичок свідомої поведінки, віковіч-

них народних понять про добро і зло, а також доброзичливого ставлення до людей, вироблення вмінь власноручно примножувати культурно-мистецькі здобутки, засвоювати і розвивати гуманні норми, принципи, правила співжиття та інші надбання народу. (Уривки із наукової-методичної роботи для отримання дидактичного звання викладача першого ступення – **Тема роботи: Важливість українських місцевих традицій та звичаїв у навчальному процесі**)

Із нагоди християнських різдвяних свят у восьмирічній школі села Балківці пролунали українські та румунські колядки під керівництвом отця Йоана Кирстяна і викладачки української мови Анки Штюбіану. Дитячі

щирі голоси сповіщали «Про Різдво Христове...», заспівали «радісну і нову пісню» яка закликає « всі люди радійте, тиху радість сійте / День Різдва святий настав...».

Виконаними колядками, народними костюмами учні створили магічну святкову картину. Всім присутнім, учням і викладачам отець Йоан розказав, що означає насправді свято народження Сина Божого для людини, це свято для душі, не тільки для розваг і подарунків. Викладачка української мови підкреслила важливість дотримання традицій та звичаїв рідної меншини, рідного села як знак ідентичності та людської гідності.

У шкільному залі запанували душевний спокій та радість.

І цього року за гарним звичаєм СУР обдарував своїх наймолодших членів солодкими подарунками на їхню превелику радість.

Наші учні це наше майбутнє. Із надією в майбутнє стараємося виховувати молоде покоління у дусі віри, любові, поваги, гідності ...

Анка МАЙДАНЮК-ШТЮБІАНУ

Прислів'я

- * Шабля ранив голову, а слово – душу.
- * Голими руками не битися з ворогами.
- * Або на щиті, або під щитом.
- * Добрі вісті не лежать на місті.
- * Не криви писка коло чужої миски.
- * Хто по морю плавав, тому калюжа не страшна.
- * Ліпше своє мале, ніж чуже велике.

* Хто навпростець ходить – дома не ночує.

- * Було б здоров'я - все інше наживем.
- * Ніхто не бачить, як сирота плаче.

Загадки

Біг кінь білобокий понад яр глибокий.
Як упав – на весь світ заіржав. /Грім/

Стоїть пані, чепуриться,
Бо одягла сорочок триста. /Капуста/

Що то голова, що лиш зуби й борода?
/Головка часнику/

У вінку зеленолистім,
У червоному намісті,
Видивляється у воду
На свою хорошу вроду. /Калина/

Кинув не палку, піймав не галку,
Скубаю не пір'я, їм не м'ясо. /Риба/

Подав Микола КУРИЛЮК

Походження деяких негостинських приказок

«НАГЛОТИЛО ЯК У МАЛИНОВСЬКОГО НА ОБІДІ»

У кожній громаді є певні обряди, які передаються із покоління у покоління. Як то кажуть: «у кожній хаті по букаті» а у «кожнім селі порядок свій».

У даному випадку іде мова про кінець нашого земного життя та клопання живих за душі усопших. Коли людина помирає, то родина, за звичаєм, після похорону справляє обід (поминки) за душу усопшого. Запрошують рідних, сусідів, знайомих, стільки осіб, скільки можуть помістити і нагодувати, тобто як кому дозволяє кишеня. Є такі громади, де на обід нікого не запрошують, бо за звичаєм приходять уся громада, від малого до старого (напр. у сусідньому селі Рудешти). У негостині ідуть на поминки тільки ті, котрих родина запросила. Родина Малиновських жила бідненько. Помер Малиновський у самий голод 1947 р, а його дружина, кого виділа, того запрошувала на обід. В інших обставинах не всі запрошені були б прийшли, але тоді, у голод, прийшли всі кликані і дуже багато не кликаних, бо «голод не пан» і не бере до уваги ніякі правила, стида і т.д. Так що скоро після похорону подвір'я Малиновських заповнилося людьми. Коли побачили, що тільки людей прийшли на обід, рідні казали:

– Марічко, що ви нароби́ли, нашо накликали тільки народу, коли не маєте ні де їх помістити, ні чим нагодувати!

– Но, та я кликала, а вони що мусіли усі прийти?

І так цей сумний, я би сказала трагікомічний випадок зберігся у колективній пам'яті нашої громади. Багато разів коли йде бесіда про якісь події, де було багато запрошених і коло столів було глітно, а на столах тонко, то кажуть «Було як у Малиновського на обіді».

«ХОДИТЬ ЯК ХАРАШ З БАРАНОМ»

Мав Хараш старого барана, з котрим щовівірка, ще до схід сонця, чимчикував до Серету на торг. Але як то кажуть «з чим на торг, з тим з торгу», бо кожного разу десь аж після обіду вертався назад з бараном додому. Певно, Хараш і гадки не мав продати барана тому і правив за нього «як чорт за маму», аби ніхто його не купив, а сам Хараш, щоб мав нагоду щовівірка спацірувати з бараном до Серету.

Розповідали люди, що водивси Хараш з бараном на торг аж поки той не здох. Так і залишився Хараш у колективній пам'яті негостинців. А коли продавець не може продати свій крам скоро, в один торговий день, а ходить з ним більше разів, то кажуть що «ходить як Хараш з бараном».

ХОДИТЬ (ХОДИШ) ЯК ХАРАШ

Коли мама бачила на нас якийсь безпорядок, незастібані гудзики, або рукави задовгі, з яких рук не було видно то кричала:

– Засчіписи, підкоти рукави, не ходи як Хараш!

Мені було цікаво хто був цей Хараш. І так, розпитуючи поміж старших людей, я дізналася що Хараш жив у сусіднім селі Гропени. Був Хараш середнього, росту, але, порівняно з тілом, руки у нього були закороткі, тому будь-що він убирав, руки ховалися у рукавах. Як улітку, так і зимою Хараш ходив з незастібнутими гудзиками і з довгими рукавами, з яких було видно лишень кінчики пальців.

«ПОЗИВАЄШ ЯК МАТАЦІХА»

Матаціха, яка жила на Тім Куті (Сирилівці), мала такий звичай: встане рано, стане на поріг і починає позивати на весь рот, скільки мала сили, що було чути на цілий Кут.

– А-ха-ха – ха. А – ха – ха – ха.

А Василь, що жив у самім кінці вулиці, до жінки:

– Аничко, чуєш Аничко, уставай, ади Матаціха уже і гіунок зробила, а ти ші спиш!

Марія Н. ФРАСИНЮК

«Університет» для батьків

Що й говорити, життя важке. Постійна інфляція, дуже високі ціни буквально душать, часто грошей не вистачає навіть на найнеобхідніше, щоб звести, як кажуть, кінці з кінцями. У таких умовах люди змушені на всьому заощаджувати, по-іншому вести домашню бухгалтерію. На жаль, багатьох з нас цьому не вчили ні в школі, ні в інституті, ні в родині. А життя, як бачимо, спонукує розумно й правильно розпоряджатися грошми. Помічено, що ставлення людини до грошей значною мірою залежить від того, як велося домашнє господарство в сім'ї. Важливо заздалегідь програмувати витрати, виховувати в дітей дбайливе ставлення, до речей і праці. У більшості родин відсутнє планове ведення домашнього господарства. Це здається прозою життя, а без належної уваги дуже важко задовольнити сьогодні найважливіші потреби родини. Так і на державному рівні: якби бюджет країни використовувався за призначенням, ощадливо й розумно, не розкрадався в центрі й на місцях, то коштів вистачало б на задоволення потреб бюджетної й соціальної сфери, на інші важливі цілі. В окремо взятій родині приблизно так само. Там, де чоловік або дружина люблять випити, влаштовують постійні застілля, то ніякого заробітку, звичайно, не вистачить... Деякі діти в родині іноді думають, що їхні батьки не бажать зважати на їхні потреби, а тому на цьому ґрунті виникають непорозуміння. У родині, де бюджет чітко планується, задоволення матеріальних потреб відбувається більш спокійно й виважено, без зайвих емоцій і взаємних звинувачень. Загальне рішення поєднує родину, змушує думати один про одного з огляду на інтереси кожного. Якщо дитина бачить, як складається сімейний бюджет, куди й на що витрачаються гроші в першу чергу, беручи участь в обговоренні сімейних справ, вона обов'язково навчиться зіставляти свої бажання з потребами інших членів родини, з їхніми фінансовими можливостями. Спостерігаючи, як накопчується грошова сума, необхідна для придбання речей, син або донька починають розуміти реальну вартість грошей, вчаться цінувати не тільки куплену річ, а й саму працю батьків, завдяки яким зроблена ця покупка. Усі витрати із сімейного бюджету можна умовно поділити на оплату за житло й комунальні послуги, купівлю найнеобхідніших речей, транспортні та інші витрати. Але головне, на що йдуть гроші – це харчування, бо без продуктів прожити не може ніхто.

На превеликий жаль, левову частку сьогоденного сімейного бюджету «з'їдають» витрати на продукти, овочі та фрукти. Для багатьох деякі продукти харчування давно вже стали недоступними, бо ціни ростуть щодня. У нашому повсякденному житті є чимало й інших витрат, з яких складається сімейний бюджет. Це – витрати на придбання книг, газет, журналів, дні народження, свята, поїздки до рідних і близьких, туристичні поїздки, екскурсії, театр, кіно. Важко навіть усе перелічити. Тому слід змалечку привчати дітей планувати сімейні і свої власні кошти на придбання, одягу, взуття, побутових предметів, меблів, житла.

Звичайно, ведення сімейного бюджету необхідне, цікаве й корисне заняття, без якого не обійтисся. Воно відкриває кожному можливість постійно відчувати реальний пульс сімейних стосунків і потреб. Чітко знати всі складники сімейного бюджету й те, як краще його витратити. У цьому, думаю, може переконатися кожний, склавши бюджет своєї родини на день, тиждень, місяць або на рік. Це потрібно не лише дорослим, батькам і матерям, а й дітям, які повинні вчитися дбайливому веденню господарства, ощадливо й розумно витрачати гроші з користю для себе й родини.

Артемизія ҐЕОРГІЙ

Віра ОБЕРЕМОК

Крихітка тепла

Повертаюся з роботи додому. Бачу край дороги зграйку горобців, що дзьобають зернятка. Підходжу ближче – і всі вони спорхують вгору, тільки один залишається на землі. Нахилиюся – живий! Беру до рук – усе ціле: крильця, лапки. То що ж з тобою, пташечко? А горобчик сидить на моїй долоні й навіть не тремтить. Подихом зігрівая пташку, бо зрозуміла, що він замерз і згодом випускаю: чи полетить?

Горобчик затріпотів крильцями й полетів. Яюсь невпевнено, сів на сучок, але впав у сніг. Але таки зібрався з силами і перелетів на явір. Посидів трошки й раптом зацьвірінкав, мовляв, усе гаразд, спасибі!

Зовсім небагато було треба пташині. Крихітки мого тепла вистачило, щоб ожила й заспівала. То ж подумалося мені: буває і нам потрібно зовсім небагато одне від одного. Крихітка душевного тепла, щире слово, привітна усмішка – і всім стане добре...

...Голосно чомусь каркала ворона. Мої маленькі племінники – Соломійка і Тарас, які гралися у подвір'ї, були налякані її криком.

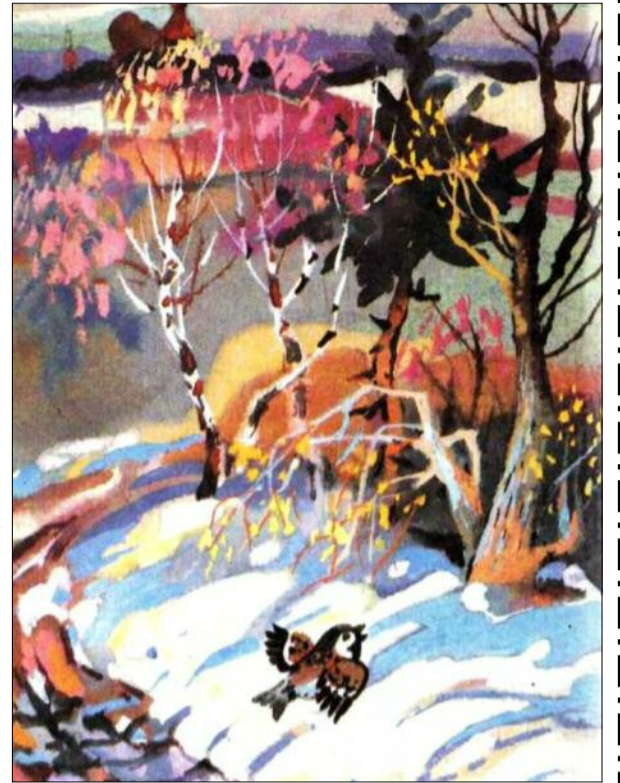
– Тіточко Віро! Чому вона так кричить? А й справді, чому? Що сталося? Підходимо ближче. І все стає зрозумілим. По м'якій траві йшла сусідська кішка. На дереві ж було вороняче гніздо, з якого виглядали три маленькі дзьобаті голівки.

– Ой, яка хоробра мама ворона! – кажу я до Соломійки і Тарасика. – Бачите, як сміливо кидається на кішку, захищаючи своїх діточок! А в самої, напевне, серце тріпоче від страху!

Отож, б'є ворона крильми перед самим носом у кішки, а та м'яко ступаючи, не звертає на неї уваги, ще й дивиться здивовано: мовляв, чого ти, я ж собі йду і нікого не чіпаю, бо я не голодна.

Кішка ще раз нявкнула, та ворона її не зрозуміла. Образившись, кішка поважно підняла свою лапу й відмахнулася від крикливої. Потім ніби затулила вуха, притиснувши голову до землі: «Замовкни вже, не чіпатиму твоїх малих! У самої четверо пухнастих кошенят!» Та й пішла собі далі, а ворона-мама крикнула їй услід своє пташине: «Дякую!»

Отак вони порозумілися. А мені подумалось: «От якби і між нами, людьми, і дорослими й дітьми, завжди так було. Щоб усі розуміли одне одного і розв'язували свої проблеми мирно»...

Тупор

«РОЗВ'ЯЗАВ» ЗАДАЧУ

- Ти розв'язав задачі, які вчителька задала на сьогодні?
- Тільки одну, мамо.
- Яку?
- Ту, що списав у Миколи.

ГРАМОТНА РУЧКА

- Оксанко, дай мені своєю ручкою пописати!
- А хіба твоя зіпсувалася?
- Та ні, вона робить багато помилок...

«ГЕРОЙ»

- Славко, у вашому класі виходить сатирична газета?
- Виходить регулярно. Завдяки мені.
- Ти редактор?
- Ні, постійний герой.

ПО ЩИРОСТІ

(жарт Юрія Федьковича)

Один господар прийшов з міста, дає своєму синові медівник та й каже:

– На, Васильку! Та поділися з Петриком по щирості!

– А то як діляться по щирості? – питає Василько.

– Отак, синку, – каже отець. – Як переломиш медівник, то даси більшу половину Петрикові, а собі лиши меншу. Се називається: по щирості.

– То дайте Петрикові медівник, най він ділить по щирості! – каже Василько.

Відгадай, де ховаються 11 лайок

До 170-их роковин з дня народженням Міхая Емінеску

Міхай ЕМІНЕСКУ

МОЛИТВА ДАКА

Коли ані безсмертя, ні смерті не було.
Життя краплина світла ще не предвіщала,
Сьогодні, вчора, завтра – таїнство серед тайн,
Незвіданий початок і непочатку край,
Коли земля і небо, і світу безбережжя
Явою не ставали несущого безмежжя,
Був тільки Ти, єдиний, але мене терзас:
Хто отой бог, якому ми душу довіряєм?

Усіх богів предтеча – він був єдиний бог,
Він силу іскри скреснув із водних судорог,
Богів одухотворив і світу щастя дав,
Він джерелом спасіння для людства всього став.
Серця відкрийте ваші! В піснях славте лунку.
Він смертю став для смерті, а для життя рятунком!

Мене зробив він зрячим, очам дав світло дня,
І серце співчуванням наповнив по вінця,
Його я кроки слухав у ревищі стихії,

У звуках ніжних піснi ловив слова надії,
Та все одно благаю – найближчою порою
Хай дасть мені дорогу до вічного спокою.

Хай прокляне усіх тих, котрі мене жаліють,
Благословить отого, що зла мені воліє,
І не ганить зухвальця, що в вічі заребоче,
Хай дасть він силу тому, хто смерть мені урочить
Хай перший серед люду має хвалу і слово.
На камінь хто посягне в моєму узголів'ї.

Хай проживу вигнанцем до скону я свій вік,
І висхне до краплини гарячих сліз потік,
Для всіх хай не людина, а дикий буду звір,
Бо сам не усвідомлю, ким став я до цих пір.
Всі почуття від болю так нагло притупились.
Що прокляття на матір я кину що є сили,
А як ненависть стане пекуча, мов любов,
Забуду я всі болі, застигне в жилах кров.

Коли я вже сконаю, для всіх чужий, ізгоєм,
Мій труп на пустирищі хай стане мерзким гноєм,
На голову корону Отець хай тому ставить,
Хто моє серце вирвать з грудей собак натравить,
Хто мертвому камінням лице розбить посміє,
Для того хай безсмертя Отець не пожаліє!

Лише отак, мій Отче, складу тобі офіру,
За те, що в світі цьому життя мені довірив.
Тобі за дари щедрі чолом не буду бити,
До прокляття і гніву хочу тебе схилити,
Відчуть, як ти, дмухнувши, на мене тільки раз –
Навіки і безслідно в мені би дух погас!

Переклав Михайло МИХАЙЛЮК

ЯВИСЯ НАДІ МНОЮ...

Явись блаженним світлом наді мною,
Як у колишніх снах моїх дочиста,
О мати Божа, вічно же пречиста,
Явись у темнi дум моїх ясою.

Моїм же помислам о, добромисна,
Не дай зів'яти, хоч провин – горою,
І милосердну ласку Ти габою
Розлий у погляді своїм, врочиста!

Відчужений, пониклий у стражданні
Скорботної нікчемності людської,
Я віру стратив, міць мене не гріє.

Верни і віру й юність мої ранні,
Явись знов із висі звiздяної, -
На Тебе благовію я, Маріє!

Переклав Микола КОРСЮК

ЧОМ ТИ, ЛІСЕ, СТОМЛЕНО...

– Чом ти, лісе, стомлено
Буйні віти похилив?
Таж немає вітру, злив...
– Як не схилишся, коли
Птахи літо однесли,
Дня щоразу убуває,
Жовте листя облітає.
Осіннь йде по голім вітті,

Розганяє птиць по світі.
Б'є мороз мене безжално –
І стає мені печально.
Уже дні короткі стали
І квітки усі пов'яли.
Небозвід похмурий, сірий,
Ластівки летять у вирій,
І несуть вони з собою
Дні ясні мого спокою.
Відлітає безліч зграй,
Застеляють небокрай

Над лісами, над хатами,
Над широкими полями.
Тож без них я посмутнів,
Почорнів, осиротів.
І зосталася одна
Туги темна пелена.

Переклав Терень МАСЕНКО

У ПТАШИНИ БІЛІ КРИЛА

У пташини білі крила –
У голубки – голуб'яти...
Під крило взяла голівку, –
Поміж листям буде спати.

А надворі тиша, тиша.
Зорі світять, місяць сяє.
Ніч німує, річка плине –
Камінці перебирає.

Переклав Андрій
М'ЯСТКІВСЬКИЙ

СИЛА СЛОВА

Причта

Жили – були маленькі жабенята.
Вони вирішили організувати змагання.
Їх метою було вибратись на вершину башні.

Зібралось багато глядачів, які хотіли подивитись на ці змагання і посміятись над їхніми учасниками...

Змагання почались.

Ніхто не вірив, що жабенята зможуть забратись на вершину башні.

З усіх сторін лунало:

«Це дуже складно!!! Вони ніколи не досягнуть цієї вершини».

«Башня для них занадто висока».
Маленькі жабенята почали падати.
Один за одним.

Деякі намагались підстрибнути все вище і вище. Але юрба все одно кричала: «Жоден не зможе цього зробити».

Ще більше жабенят падало з висоти на землю. Тільки одне підіймалось все вище і вище.

І, доклавши зусиль, одне єдине добралось до вершини. Всі поцікавились, як йому це вдалося?

Де в нього знайшлося сили не впасти з висоти?

Але жабеня-переможець виявилось глухим... Воно не чуло, що глядачі не вірили в його сили!

Ніколи не слухайте людей, що прагнуть передати тобі свій песимізм та поганий настрій! Вони забирають у тебе віру у власні сили!

Не забувай про силу слова!!! Думай лише про хороше!

СКАЖИ, ДРУЖЕ МІЙ

– Чом ти написав на хаті,
Круг якої ростуть сливи,
Жовто-темними буквами:
«Це є місце найщасливе»?

А після одного року
Поклав на ніс окуляри
Й написав якогось ранку:
«Це є місце муки й кари»?

– Скажу, щоб ти знав, Якуне,
Щоб і ти не помилився.
Це тому, що я, безглуздий,
З нехарницею одружився.

ДІД МОРОЗ

Дід Мороз прийшов з-за річки
З подарунками вночі.

І зайшов він до Марічки,
Яка сяяла в красі.

Дід Мороз сказав Марічці:

– Дам тобі щось дороге,
Подарую щось цікаве,
Поцілуй за це мене.

– Поцілую тебе, діду,
Цілувати – це не гріх.
А як сто раз поцілую –
Лишиш мені цілий міх?

ВАЖНЕ ЗАПИТАННЯ

– Чув що ти вже одружився.
Правда те, що кажуть люди?
Чи в селі говорять бріхні
Лізуть в гості пересуди?

– Що ти чув, то не є бріхні,
Я лайдакуватъ спинився,

В самоті набридло жити
Тому взяв і одружився.

– Значить маєш вже дружину,
Може, дочка генерала?
Скажи ти мені, як другу,
Придане велике мала?

– Андрію, велике дуже –
З «радості» повсюди свищу,
Ось яке придане мала:
Трьох дітей і товсту тещу.

КУДИ ПЕНСІЮ ДІВАЄШ?

Куди пенсію діваєш,
Сусіде Іване?
В твоїй кухні ще не бачив
М'яса чи сметани.

Допоможи зрозуміти
Де її келтуєш?
А найгірше, що ти в хаті
Без вогню ночеєш.

Що, Іване, робиш з грішми,
Скажи, хай всі знають,
Хай мене вже негостинці
Більше не питають?

– Ти скажи тим, що питають,
Що я, Іван Шмата.
Підтримує щодня грішми
Молоді дівчата.

Скажи, що він підтримує
Галю, Лену, Вову,
Але любить зонайбільше
Оксану попову.

Закрий рот отим розз'явам,
Любий Темофею,
Хай удавляться курйозні
Цією брехнею.

ВАСИЛИНОЧКО, СКАЖИ

– Чому ти свої всі кури
Щовівтірка продаєш?
Бачила, як і по десять
Зрання на базар несеш?

– Несу, дорога сусідко,
Несу їх до всіх панків,
Бо не хочу, щоб пияк мій
Їх порізав і сам зів.

ДІД ПИТАЄ БАБУ

– Як було там на курорті,
Бабо моя дорога,
Скажи, відпочила добре,
Чуєшся ти молода?

А ще хочу запитати,
Пила там якісь ліки?
Розкажи, чи задивлялись
На тебе там парубки?

– Та де там, скажу всю правду,
Ношу в серці всіх святих.
На мене не задивлялись,
Задивлялась я на них.

ЛІНИВА

– До кого мені звертатись,
Мій сусіде Андронакі,
Щоб мала я, як і другі,
Більше світла в своїй хаті?

Всюди темно, всюди страшно,
Аж терпіння вже не маю.
Дивлюсь вправо, дивлюсь вліво,
А світла в хаті немає.

– Як бажаєш світло мати,
Як має попова Ікна,
То візьми води з криниці,
Помий в хаті брудні вікна.

БУДЕ ГОСТРА ХУРТОВИНА?

– Послухай мене, Жезіно,
У холодку біля тину,
Здається, що вночі буде
Дуже гостра хуртовина.

– Як скоро прийдеш додому,
Як приходять добрі люди,
То я тебе запевняю,
Що хуртовини не буде.

НЕВИСОКИЙ ІЛЬКО

– Чом ти з Ільком розійшлася,
Вигнала його із хати?
Він так знає в корчмі, всюди
Співом людей розважати.

– Вигнала його, Галино,
Хай у дім мій не ступає,
Він до вуст моїх рум'яних
І з крісла не досягає.

Михайло ВОЛОЩУК

Усміхнись!

Грицько повернувся з мисливства додо-
му дуже втомлений з порожньою торби-
ною.

Сусід, лікар, питає його :

– Нічого не вбив, Грицю ?

– Що ж робити, сусіде, мої зайці не
сидять тихо, як твої хворі...

– Мій Юрій, каже жінка, вдосвіта пішов
рибалити. Увечері чекаю його з 1-2 кілогра-
мами риби...

– І мій пішов рибалити, але не надіюсь
що принесе чогось.

– Чому? Забув приманку?

– Ні, приманку взяв. А забув гроші

Якийсь чоловік терпляче рибалив вже
кілька годин. Відразу за плечима появилъся
бахур.

– Дядьку, ви нещасливі!

– Ступай звідси і залиши мене в спокою.

– Дядьку, не сердіться! Я хотів сказати
вам, що мій батько має рибальський мага-
зин, тут, за рогом, на великій вулиці.

Подав Віргілій РІЦКО

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:

E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

* За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших
відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.

* Редакція може не поділяти точки зору авторів.

* Надіслані до редакції матеріали не повертаються.

* Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати
надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – Тереза ШЕНДРОЮ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ

Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724

Друкарня RCR PRINT, Бухарест, Румунія

ISSN 1223-1614

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România